

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΣΤΗ  
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ**

**Θέμα Α****A1.**

Η συντάκτρια του Κειμένου 1 πραγματεύεται την ευεργετική επίδραση του «ταξιδεύειν» στη διαμόρφωση της προσωπικότητας του ατόμου. Ειδικότερα, επισημαίνει ότι τα ταξίδια διασφαλίζουν την ψυχοπνευματική και σωματική του υγεία, αποτελώντας δίοδο για την κατάκτηση της ευτυχίας. Ιδιαίτερα, στη σύγχρονη εξαντλητική καθημερινότητα, αποδιώχνουν το άγχος και ευνοούν τη διαδικασία της αυτογνωσίας και της συναισθηματικής αποφόρτισης. Τέλος, μέσω των ταξιδιών αλληλεπιδρά το άτομο με διαφορετικές κουλτούρες και διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες.

**Θέμα Β**

- B1.**
1. β
  2. β
  3. α
  4. α
  5. γ

**B2. α.**

Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 η συντάκτρια αναφέρεται στην ανεκτίμητη αξία των ταξιδιών. Η πρόθεσή της είναι να αποδείξει, να εξηγήσει με πειστικό τρόπο, να επιχειρηματολογήσει για τον λυτρωτικό ρόλο της περιήγησης, στην ψυχική, πνευματική και βιολογική υπόσταση του ανθρώπου, με αδιάσειστα στοιχεία, προσδίδοντας στον λόγο της, αξιοπιστία, εγκυρότητα και αντικειμενικότητα. Η πρόθεση αυτή υπηρετείται εύστοχα από τη χρήση της αιτιολόγησης, με την οποία επέλεξε η συντάκτρια να αναπτύξει την παράγραφο. Ειδικότερα, αιτιολογεί την άποψη περί αξίας των ταξιδιών, δηλώνοντας τη συμβολή τους στην ολοκλήρωση και την ευτυχία του ανθρώπου. Τον τρόπο αυτό οργάνωσης της παραγράφου σηματοδοτεί, βέβαια, η χρήση του αιτιολογικού συνδέσμου «γιατί».

**β.**

- ❖ **Έτσι ώστε:** πρόκειται για διαρθρωτική λέξη που δηλώνει συμπέρασμα-αποτέλεσμα (Διερευνάται ο αγώνας για την κατάκτηση της ευτυχίας που οδηγεί στην ευδαιμονία).
- ❖ **Αν και:** δηλώνει εναντίωση-αντίθεση (Παρόλο που η ευτυχία συνιστά υποκειμενική συνθήκη, οι περισσότεροι άνθρωποι θεωρούν ότι συνδέεται με στιγμές ιδιαίτερες και μοναδικές).

- ❖ **Η:** πρόκειται για διαρθρωτική λέξη που δηλώνει διάζευξη. (Η σύγχρονη καθημερινότητα, όπως και να την εκλάβει κανείς, θετικά ή αρνητικά, απαιτεί το ψυχικό σθένος των ανθρώπων).
- ❖ **Καθώς και:** δηλώνεται προσθήκη. (Παρουσιάζεται ένα επιπλέον θετικό στοιχείο των ταξιδιών, που είναι η υιοθέτηση νέων τρόπων ζωής, πέραν της διάνοιξης των πνευματικών οριζόντων).
- ❖ **Συμπερασματικά:** αποδίδεται συμπέρασμα- αποτέλεσμα. (Ολοκληρώνοντας τη διαπραγμάτευση του θέματός της η συντάκτρια αναφέρεται στον συνδυασμό της γνώσης και της διασκέδασης που επιτυγχάνεται μέσω του «ταξιδεύειν»).

### B3.

Ο βιωματικός χαρακτήρας του Κειμένου 2 αναδεικνύεται ευδιάκριτα από:

- τη χρήση του α' ρηματικού προσώπου («Μπαίνουμε στην Άνω Αίγυπτο...,φτάσαμε στις Θήβες...,πηγαίνω πρωί πρωί...,συλλογίζομαι στις τελευταίες πια μεγάλες δεκαετίες...») που αποδίδει στο κείμενο την αξιοπιστία και την εγκυρότητα/ αλήθεια της προσωπικής μαρτυρίας, καθώς ο συγγραφέας αναδεικνύει με αυτόν τον τρόπο τα βιώματα του από τα ταξίδια του στην Αίγυπτο και τις επισκέψεις του στα μνημεία της χώρας
- τη χρήση της περιγραφής («Απέναντι τα βουνά λάμπουν γυμνά, τριανταφυλλένια, έρημα. Κοντά μας, δίπλα στο νερό η πράσινη της κατοικημένης γης...,πηγαίνω πρωί πρωί στους ναούς του Λούξορ και του Καρνάκ[...] Τα ανάγλυφα, γιγάντια παριστάνουν το Φαραώ να τανύζει...τη μυστική αυτή ένωση.») Πρόκειται για εξαιρετικά αναλυτικές και ζωντανές περιγραφές των τόπων (Άνω Αίγυπτος, Θήβες) και των μνημείων (ναοί του Λούξορ και του Κάρνακ) που επισκέπτεται, αποδίδοντας στο κείμενο το χαρακτήρα της προσωπικής αυτοψίας.

## Θέμα Γ

### Γ1.

Το ταξίδι λειτουργεί για το ποιητικό υποκείμενο ως τρόπος διαφυγής από μία καταθλιπτική για το ίδιο καθημερινότητα, ως διάθεση αναχωρητισμού και δραπέτευσης από όσα το πληγώνουν συναισθηματικά. Αυτή η αρνητική ψυχολογία, η θλίψη του ποιητικού υποκειμένου αναδεικνύεται εύγλωττα από τις παρομοιώσεις «Μου σφίγγει ο καημός σα θηλιά το λαιμό και μες στην καρδιά με δαγκώνει σα φίδι», ενώ η ανάγκη της φυγής μέσα από ένα μεγάλο και χωρίς σκοπό ταξίδι από το σχήμα της αναδίπλωσης «χωρίς, μα χωρίς τελειωμό». Ωστόσο, αυτό το ταξίδι δεν έχει προορισμό («αλλά πουθενά και ποτέ να μη στέκω») ούτε θετική αλληλεπίδραση με άλλους ανθρώπους τους οποίους εκλαμβάνει όχι ως πρόσωπα αλλά ως μάζα με την οποία δεν μπορεί να βρει σημεία ψυχικής επαφής και ουσιαστικής επικοινωνίας, όπως εκφράζεται από την μεταφορά «πάντα να μπλέκω με κόσμο τυφλό και βουβό». Η

μοναξιά, η ερημιά της ψυχής του αισθητοποιούνται από τις οπτικές εικόνες «κλεισμένα τα σπίτια, τα τζάκια σβησμένα, ψηλά να μη φέγγει αστέρι κανένα και κατού γυναίκα καμιά». Έτσι, ένα τέτοιο νοερό ταξίδι μάλλον αποτελεί τη λύση στα συναισθηματικά αδιέξοδα, στην απελπισία, στην ερωτική απογοήτευση του ποιητικού υποκειμένου, όπως δηλώνεται στην τελευταία στροφή του ποιήματος («δεν θα 'χω περίσσια λαχτάρα σαν τώρα, αγάπη, από σε να χαθώ!»). Τέλος, αξίζει να σημειωθεί η χρήση του α' ενικού προσώπου σε όλη την έκταση του ποιητικού κειμένου («θέλω ν'αρχίσω ταξίδι...,να τραβώ...,να νιώθω...,αν βρεθώ...»), γεγονός που ενισχύει τον προσωπικό χαρακτήρα του.

Ακολουθεί η αναγνωστική ανταπόκριση με την προσωπική θέση του μαθητή, η οποία διατυπώνεται ελεύθερα, με την κατάλληλη πάντα αιτιολόγηση.

## Θέμα Δ

### Δ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: Πρόκειται για άρθρο. Επομένως, απαιτείται η σύνταξη **τίτλου** που πρέπει να είναι δηλωτικός του περιεχομένου και η **αφόρμηση** από την επικαιρότητα στον πρόλογο. Στο κύριο θέμα, επειδή το άρθρο προορίζεται να δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, απαιτούνται και στοιχειά **οικείου ύφους**.

#### **Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ:**

Συμφωνία με τη θέση της συντάκτριας.

#### **Πνευματικός Τομέας:**

- ❖ Αναβάθμιση του πνευματικού επιπέδου και διάνοιξη των οριζόντων του ανθρώπου
- ❖ εμπλουτισμός γνώσεων από την επαφή – γνωριμία με νέους τόπους και λήψη πληροφοριών για την ιστορία τους
- ❖ επισκέψεις σε χώρους με αρχαιολογικό ενδιαφέρον και σε λαογραφικά μουσεία της πατρίδας τους που συντελούν στη αφύπνιση της εθνικής συνείδησης, στην επαφή με την πολιτιστική παρακαταθήκη
- ❖ πνευματική ανεκτικότητα, μέσω της επαφής με την καθημερινή ζωή των άλλων λαών, γεγονός που αποτρέπει τον δογματισμό και την απολυτότητα της σκέψης, τις πνευματικές αγκυλώσεις.

#### **Ψυχολογικός Τομέας:**

- ❖ αναψυχή, ανανέωση δυνάμεων, ψυχοσωματική ξεκούραση, αποφόρτιση από τα προβλήματα της καθημερινότητας, αποσυμπίεση από το άγχος και τις πιεστικές συνθήκες ζωής
- ❖ ψυχική ισορροπία, εσωτερική πληρότητα, ηρεμία, γαλήνη καθώς οι ταξιδιώτες, επανερχόμενοι στον τόπο της μόνιμης κατοικίας τους, δύνανται να αντιμετωπίσουν τις δυσχερείς καταστάσεις της ζωής τους με ψυχικό σθένος.

#### **Πολιτιστική- Διευθυντικός Τομέας:**

- ❖ επιτυγχάνεται η επικοινωνία, η αλληλογνωριμία των λαών, καθώς οι ταξιδιώτες μεταφέρουν στοιχεία της πολιτιστικής τους παράδοσης αλλά και δέχονται πολιτιστικές επιρροές → πολιτιστική αλληλεπιδράση, όσμωση
- ❖ αποτίναξη εθνικιστικών- ρατσιστικών αντιλήψεων –προαγωγή του σεβασμού στην ετερότητα και παγίωση του κλίματος της συναδέλφωσης και της αλληλεγγύης που προλείαινουν το έδαφος για την εδραίωση της ειρήνης.

### **Ηθικός-Κοινωνικός Τομέας:**

- ❖ προαγωγή της κοινωνικότητας, της διαλλακτικότητας, της κατανόησης του διαφορετικού, της ενσυναίσθησης, μέσω της επικοινωνίας με τον άλλον
- ❖ σύναψη φιλικών σχέσεων, διάλογος και επικοινωνία, ανταλλαγή απόψεων και
- ❖ ηθικοποίηση, μέσω της καλλιέργειας ηθικών αξιών όπως είναι ο σεβασμός και η κατάπνιξη κατώτερων παθών(ορμέφυτων).

### **Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ:**

Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν από τις μορφές της γνήσιας ψυχαγωγίας αυτές που επιθυμούν. Ενδεικτικά, εκτός των ταξιδιών, μπορούν να αναφέρουν τα εξής:

#### **Φιλαναγνωσία-Βιβλίο:**

- ❖ πνευματική καλλιέργεια
- ❖ ανάπτυξη δημιουργικής φαντασίας
- ❖ επανιεράρχησης στόχων και αξιών της ζωής
- ❖ αναβάθμιση του γλωσσικού επιπέδου,
- ❖ αυτοβελτίωση, αυτογνωσία μέσω της ετερογνωσίας

#### **Εκδρομές στη φύση :**

- ❖ επανασύνδεση με τη φύση
- ❖ καλλιέργεια της οικολογικής συνείδησης
- ❖ δυνατότητα περισυλλογής- ενδοσκόπησης- αυτογνωσίας
- ❖ επανασύνταξη δυνάμεων
- ❖ επιστροφή στις αναλλοίωτες αξίες του μέτρου, της λιτότητας, της απλότητας που αποπνέει το υγιές φυσικό περιβάλλον

#### **Τέχνη(ποιοτικό θέαμα και ακρόαμα)**

- ❖ αισθητική καλλιέργεια, αναβάθμιση του αισθητικού κριτηρίου- που απομακρύνει από τη μαζική κουλτούρα
- ❖ εκλέπτυνση των συναισθημάτων, εξευγενισμό της ψυχής και εμπλουτισμός του συναισθηματικού κόσμου

**Αθλητισμός**

- ❖ σωματική υγεία και ευεξία
- ❖ αρμονική σωματική διάπλαση και πνευματική θωράκιση, πνευματική εγρήγορση/ επαγρύπνηση
- ❖ εκτόνωση με δημιουργικό τρόπο
- ❖ καλλιέργεια κοινωνικών και ηθικών αρετών, της ομαδικότητας της ενσυνείδητης πειθαρχίας, του σεβασμού και της άμιλλας

**Κοινωνικές σχέσεις- φιλικές συναναστροφές**

- ❖ ανταλλαγή απόψεων- προβληματισμών, διάλογος
- ❖ ψυχική προσέγγιση και συναισθηματική επαφή που αποτελούν αιτήμα σε μια εποχή αποξένωσης
- ❖ ανάπτυξη σχέσεων διαπροσωπικών, σφυρηλάτηση δεσμών φιλίας, θραύση της μοναξιάς

**Επιμέλεια**

**Β. Καστάνη – Ε. Καβρουλάκη – Ε. Καρασαβόγλου**